

12.3.2008

Dnro R 07/17

1 SYÖTTÄJÄN VASTAUS

HELSINGIN HOVIOIKEUDELLE

2 PERUSTELU

2.1 Syyksien lukeminen

Asia

Vastaus

Ratkaisu, johon on haettu muutosta

Vastauksen antaja

Valittaja

Valtionsyyttäjä Mika Illman

Valtakunnansyyttäjänvirasto, PL 333, 00181 Helsinki

Petri Juhani Peltonen

HELSINGIN HOVIOIKEUS

14-03-2008

SAAPUI

Syyttäjä vaatii, että valittajan esittämät muutosehdotukset hylätään ja että valittaja veloitetaan korvaus- ja oikeudenkäyntikulustannukset hovioikeudessa.

Käräjäoikeus on ratkaissut asian. Käräjäoikeuden tuomiosta ilmenevin ratkaisun perusteella syyttäjä esittää vielä seuraavaa.

Peltonen esittämät oikeudenkäyntivälitteet käsiteltiin ja ratkaistiin ennen syytteen lukemista ja pääasian käsittelemistä ja ratkaisemista. Käräjäoikeus on hylännyt kaikki Peltonen esittämät oikeudenkäyntivälitteet perusteettomina. Käräjäoikeus on menetellyt tästä osin täysin oikein.

Peltonen on julkaisemaansa kirjaan sisällyttänyt väitteitä (esitutkintapöytäkirjan sivut 14 - 16), jolle hän on esittänyt kolmannen valtakunnan kohdistaman joukkotuhoarmien hyväksyttävänä ja toivottavana toimena. Lausunto on julkaisemistaan panettileva ja so-

Helsingin käräjäoikeus 5/5 os. 15.1.2008 nro 174 (hovioikeuden diaari R 08/607)

Helsingin hovioikeus on tuomiossaan 25.5.2007 nro 1562 (R 08/607) hylännyt Peltonen esittämät väitteet. Peltonen esittää, että hän on julkaisemistaan panettileva ja so-

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että rikoslain 11 luvun 8 §:n tarkoittamaksi panettilevaksi tulisi myös katsoa "esimerkiksi jonkin kanssaryhtymän leimaaminen muilla vähä-älyisemmäksi" (Kansainvälinen siviilialuejärjestö IOM, toimittanut Timo Makkonen, Syrjintään vastainen kotikissa 2003 s. 128, ota liitteenä). Lausunto, jonka mukaan tiettyyn kanssaryhtymään kuuluvat ihmiset tulisi poistaa maasta siviilialueen ryhmään kuulumisensa vuoksi on asiallisesti väite, jossa kehoitetaan puheensa olevien ihmisten syrjintään. Peltonen kirjassa on esitetty tällä tavalla tunnusmerkistön mukaisia väitteitä afrikkalaisia (esitutkintapöytäkirjan sivulla 17).

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaisussaan Erbakan vs. Turkki 6.7.2006 todennut, että demokration kulmakiviä kuuluu suvaitsevuus ja ihmisten tasa-arvo. Näin ollen demokratiassa saattaa olla välttämättömyyttä määrätä seuroamuksia tai ryhtyä ennalla estäviin

12.3.2008

Dnro R 07/17

1 SYTTÄJÄN VASTAUS

Syyttäjä vaatii, että valittajan esittämät muutוסvaatimukset hylätään ja että valittaja veloitetaan korvaamaan valtiolle mahdolliset todistelukustannukset hovioikeudessa.

2 PERUSTELUT

Käräjäoikeus on ratkaissut asian oikein. Syyttäjä vetoaa käräjäoikeuden tuomiosta ilmeneviin ratkaisuperusteluihin. Syyttäjä esittää vielä seuraavaa:

2.1 Syyksi lukeminen

Peltosen esittämät oikeudenkäyntiväitteet käsiteltiin ja ratkaistiin ennen syytteen lukemista ja pääasian käsittelemistä ja ratkaisemista. Käräjäoikeus on hylännyt kaikki Peltosen esittämät oikeudenkäyntiväitteet perusteettomina. Käräjäoikeus on menetellyt tältä osin täysin oikein.

Peltonen on julkaisemaansa kirjaan sisällyttänyt väitteitä (esitutkintapöytäkirjan sivut 14 - 16), joilla hän on esittänyt kolmannen valtakunnan juutalaisiin kohdistaman joukkotuhonnan hyväksyttävänä ja toivottavana toimenpiteenä. Lausunto on juutalaisia panetteleva ja solvaava, koska siinä on esitetty mainittu kansanryhmä kohteena, johon äärimmäiset väkivaltatoimenpiteet ovat sallittuja ja myös toivottuja.

Helsingin hovioikeus on tuomiossaan 25.5.2007 nro 1662 (R 07/629) katsonut tämänkaltaisten lausumien täyttävän rikoslain 11 luvun 8 §:ssä säädetyn tunnusmerkistön. Peltosen asiassa tulee tehdä sama arvio.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että rikoslain 11 luvun 8 §:n tarkoittamaksi panetteluksi tulisi myös katsoa "esimerkiksi jonkin kansanryhmän leimaaminen muita vähä-älyisemmäksi" (Kainsainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM, toimittanut Timo Makkonen. Syrjinnän vastainen käsikirja. 2003 s. 128; ote liitteenä). Lause, jonka mukaan tiettyyn kansanryhmään kuuluvat ihmiset tulisi poistaa maasta sannottuun ryhmään kuulumisensa vuoksi on asiallisesti väite, jossa kehoitetaan puheena olevien ihmisten syrjintään. Peltosen kirjassa on esitetty tällä tavalla tunnusmerkistön mukaisia väitteitä afrikkalaisista (esitutkintapöytäkirjan sivulla 17).

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaisussaan Erbakan vs Turkki 6.7.2006 todennut, että demokratian kulmakiviin kuuluu suvaitsevuus ja ihmisten tasa-arvo. Niin ollen demokratiassa saattaa olla välttämätöntä määrätä seuraamuksia tai ryhtyä ennalta estäviin

12.3.2008

Dnro R 07/17

toimenpiteisiin silloin, kun lausumilla yllytettiin suvaitsemattomuuteen perustuvaan vihaan. Seuraamusten ja toimenpiteiden tulee olla oikeassa suhteessa hyväksyttäviin tavoitteisiinsa. Vihapuheet, jotka saattavat loukata henkilöitä tai henkilöryhmiä, eivät tuomioistuimen mukaan ansaitse Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan suojaa.

Peltosen kirjoituksia ei voida pitää sananvapauden puitteissa sallittuina.

Tämä käy myös ilmi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 17 artiklasta. Sanotun artiklan mukaan "minkään tässä yleissopimuksessa ei saa tulkita suovan millekään valtiolle, ryhmälle tai henkilölle oikeutta ryhtyä sellaiseen toimintaan tai tehdä sellaista tekoa, jonka tarkoituksena on tehdä tyhjäksi jokin tässä yleissopimuksessa tunnustettu oikeus tai vapaus tai rajoittaa niitä enemmän kuin tässä yleissopimuksessa on sallittu". Artiklasta seuraa näin ollen, että ihmisoikeussopimuksessa määriteltyä sananvapautta ei saa käyttää syytteessä tarkoitettujen lausumien levittämiseen, koska niissä on esitetty po. kansanryhmä kohteena, johon äärimmäiset väkivaltatoimenpiteet ja syrjintä ovat sallittuja ja myös toivottuja.

Koska Suomen perustuslain sananvapaussäännös saa pitkälti sisällönsä sanotun ihmisoikeussopimuksen säännöksen tulkinnasta, on samaan johtopäätökseen päädyttävä myös arvioitaessa asiaa kansallisen perustuslain näkökulmasta.

Todettakoon, että Helsingin hovioikeus on ratkaisussaan 7.10.2002 nro 2993 (Dnro R 01/1459) katsonut, että tekstin "Thank god we were born white" levittäminen yleisön keskuuteen, täytti rikoslain 11 luvun 8 §:n tunnusmerkistön, vaikka kyse olikin tekijöiden oman mielen ilmaisemisesta. Ratkaisu osoittaa selvästi, miten sananvapauden rajoja tulkitaan oikeusjärjestyksessämme.

Käräjäoikeus on tuominnut Peltosen lainmukaiseen sakkorangaistukseen. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan ja perustuslain 12 §:n asettamien edellytysten kannalta tarkasteltuna, käräjäoikeus on ratkaissut asian täysin laillisesti ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen syyksi lukeissaan syytteessä tarkoitetun rikoksen Peltoselle. Käräjäoikeuden tuomiota ei näin ollen tule muuttaa.

2.2 Menettämisseuraamus

Sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:ssä säädetään eräistä menettämisseuraamuksista. Peltonen on oi-

12.3.2008

Dnro R 07/17

keassa huomauttaessaan, että säännöksen soveltamisesta ei ole juurikaan oikeuskäytäntöä.

Lainkohdan 2 momentin mukaan julkaisun kaikki levitykseen tarkoitettut kappaleet voidaan niiden omistusoikeudesta riippumatta tuomita menetetyiksi, jos on tehty kyseisen julkaisun sisältöön perustuva rikos ja jos tällainen seuraamus on tarpeen viestin levittämisen ehkäisemiseksi. Lain esitöiden mukaan (HE 54/2002 vp) mukaan menettämisseuraamuksen tuomitseminen olisi harkinnanvaraista. Säännös sisältäisi myös tuomioistuimen harkintavallan käyttöä ohjaavan säännöksen. Esitöiden mukaan menettämisseuraamuksen tarpeellisuutta harkittaessa olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, voidaanko menettämisseuraamuksen määräämistä pitää tarpeellisenä sisällöltään lainvastaisen viestin levittämisen ehkäisemiseksi.

Peltonen on kieltäytynyt luovuttamasta menettämisseuraamusvaatimuksessa tarkoitetut kirjat viranomaisille eikä hän ole suostunut ilmoittamaan kirjojen säilytyspaikkaa. Näin ollen viranomaisilla ei ole ollut mitään mahdollisuutta poistaa ne kohdat, jotka sisältävät lainvastaista aineistoa. Ainoa keino ehkäistä syytteessä tarkoitetun aineiston levitys, on käräjäoikeuden määräämä menettämisseuraamus. Menettämisseuraamus on siten ollut tarpeellinen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Seuraamus ei ole kohtuuton.

Peltonen huomauttaa, että hän on toimittanut nyt puheena olevan kirjan sisällön yleisön saataville internetissä. Tämän vuoksi ilmoitan, että, mikäli käräjäoikeuden syyksi lukeva tuomio pysytetään hovioikeudessa ja hovioikeuden ratkaisu saa lainvoiman, tulen erillisessä oikeudenkäynnissä vaatimaan sanotun internetsivuston (verkkoviestin) poistamista yleisön saatavilta ja hävittämistä sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentin nojalla. Se, että aineisto on nähtävissä internetissä ei voi olla peruste sen konfiskoimatta jättämiselle, kun kysymyksessä on tuomioistui-
messä lainvastaiseksi arvioitu aineisto.

3 NÄYTTÖ

Syyttäjä vetoaa samaan näyttöön kuin käräjäoikeudessa.

4 SUULLINEN KÄSITTELY

Riidatonta on, että Peltonen on laatinut syytteessä tarkoitetut kirjoitukset. Riidatonta on myös, että kirjoitukset on julkaistu eli levitetty yleisön keskuuteen. Syyttäjän käsityksen mukaan asiassa ei ole riidanalaista näyttöä. Riidanalaiset kysymykset ovat puhtaasti oikeudellista harkintaa edellyttävät.

12.3.2008

Dnro R 07/17

Näin ollen katson, että valitus on ratkaistavissa asiakirjojen perusteella eikä asiassa ole tarvetta suullisen pääkäsittelyn järjestämiseen.

Valtionsyyttäjä

Mika Illman